

Bert fimti hvør ungur roykir

KANNING “Tey ungu roykja kanska í meira lagi. Men tey sum roykja fækkast í tali”. Tað vísir ein kanning, sum deildin fyri Arbeids- og Almannaheilsu hevur gjørt um roykivanarnar hjá næmingum í 9. flokki um alt landið

Snorri Brend

Kanningin fevnir um 557 næmingar, og vísir greitt, at 22 prosent av dreingjunum og 15 prosent av gentunum søgdu seg hava roykt seinastu 30 dagarnar.

Úrslitið sigur eisini, at níggju prosent av øllum næmingunum søgdu seg roykja dagliga, longu tá teir vóru 13 ára gamlir ella yngri – heilt niður í 9 ár.

Henda kanningin verður gjørd í samstarvi við 35 lond í Evropa, og vísir greitt, at roykingin millum tey 15 ára gomlu minkar ár undan ári, og at tað eru fleiri dreingir enn gentur sum roykja.

- Tað serstaka er, at broytingin er farin fram seinastu fimm árin, tí í 2007 royktu fleiri gentur enn dreingir, sigur Pál Weihe, yvirlækni.

Av øðrum áhugaverdum úrslitum kann staðfestast, at tað er sera lætt hjá teimum 15 ára gomlu at fáa fatur á sigarettunum, hóast aldursmarkið er hægri.

Vinfólk byrja

Kanningin er gjørd í øllum skúlum og hava um 85 prosent av øllum næmingum í 9. flokki svarað spurningum í kanningini, sum varð gjørd í mars og apríl í fjør.

Ein partur snýr seg um tey sosialu viðurskiftini hjá teimum 15 ára gomlu, í mun til tað at roykja.

- Tað vísir seg rættiliga greitt, at hetta hevur nógv at siga, serliga tí at vinfólk teirra roykja, sigur Pál Weihe.

Hetta er kortini ikki einasta áhugaverda eygleiðingin

í hesum sambandi. Tað er eisini greitt samsvar millum royking og sosiala atferð:

Tað er minni sannlíkt at roykjarar lesa bókur, og meiri sannlíkt at tey brúka kvøldini á barrum ella diskotekum.

- Og vit fáa her tíverri eisini staðfest, at royking er knýtt at fleiri negativum atferðarmynstrum, vísir Pál Weihe á.

Teir 557 spurdu næmingarnir geva greitt til kennar, at teir sum roykja skulka meiri úr skúlanum enn ikki-roykjarar.

- Harafrat fáa teir verri karakterir, eru í fleiri bardøgum, hava trupulleikar við vinfólkum og drekka nógv rúsdrekka ísenn, staðfestir hann.

» **Harafrat fáa teir verri karakterir, eru í fleiri bardøgum, hava trupulleikar við vinfólkum og drekka nógv rúsdrekka ísenn**

HAGTØL

- Roykjarar halda tað vera í lagi, at bróta reglur, um tær ikki tykjast teimum rímiligar, sigur Pál Weihe, yvirlækni, nú roykivanarnir hjá teimum 15 ára gomlu eru skrásettir

BYRJA TÍÐLIGA

Teir flestu dreingirnir byrja at roykja sum 14 ára gamlir, meðan genturnar byrja 1-2 ár seinni, vísir kanningin

Sjálvmorð

Eitt heldur sjáltsamt fyrbrygdi, sum verður avdúkað í kanningini er, at tey ungu vita fullvæl, at tað er skaðligt at roykja.

Umleið 80 prosent av næmingunum siga seg vita, at tað kann standast stórir heilsuvandi av at roykja ein pakka av sigarettum um dagin.

Her er talan um ta likamligu heilsuna, og tá ein tosar um ta sálarligu heilsuna, hevur ein eisini fleiri áhugaverd úrslit at vísa á: Roykjarar gerast oftari keddir ella depressivir enn onnur.

- Ja, úrslitið vísir eisini, at tey føldu seg meiri nyttuleys

FAKTA

Kanningin lýsir roykivanarnar hjá teimum 15 ára gomlu í Føroyum.

Hon byggir á data sum eru savnað í samband við European School Survey Project on Alcohol and Other Drugs (ESPAD) í 35 evropeiskum londum millum 100.000 næmingar.

Síðani 1995 hava allir 15 ára gamlir næmingar svarað einum spurnarblaði um royking, rúsdrekka og onnur rúsevnir. Fimta kanningin varð gjørd í fjør, og luttóku 557 føroyskir næmingar.

og vóru minni nøgd við seg sjálvi, sigur Pál Weihe. Og hann leggur álvarsamur aftrat:

- Tey hugsa eisini oftari um at skaða seg sjálvi og roynd oftari sjálvmorð.

Nú fyriliggur so henda kanningin, og kann hon verða eitt gott amboð í hondini á teimum, ið arbeiða við at fyrbyggja royking.